

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (judecător V. Ciumac)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (judecători E. Palanciuc, A. Malîi și V. Clima)

DECIZIE

13 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Victor Burduh
Iurie Bejenaru
Nina Vascan

examinând recursul depus de „Santacruz” SRL,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de „Santacruz” SRL împotriva Serviciului Vamal și Biroului Vamal Centru cu privire la recunoașterea ca neîntemeiată a nesoluționării în termenul legal a cererii prealabile, obligarea de a emite actul administrativ, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 20 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost casată hotărârea din 04 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, și pronunțată o nouă decizie,

c o n s t a ț ă:

La 11 martie 2019, „Santacruz” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal și Biroului Vamal Centru cu privire la recunoașterea ca neîntemeiată a nesoluționării de către Serviciul Vamal și Biroul Vamal Centru a cererii privind perfectarea documentelor ce țin de vămuirea definitivă a minitractoarelor ridicate în cadrul cauzei penale nr. xxxxx și restituite în baza ordonanței din 12 noiembrie 2018 a procurorului în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Ciocana, obligarea Serviciului Vamal și Biroului Vamal Centru de a valida declarația vamală de import definitiv a minitractoarelor Kubota XB-1DT, nr. 10949 (anul 1997, 847m/o, 4WD, 12HP), Kubota XB-1DT, nr. 51336 (anul 1996, 1347m/o, 4WD, 12HP), Iseki TU1400F, nr. 03146 (anul 1997, 937m/o, 14HP, 4WD), Iseki TU1901F, nr. 00071 (anul 1997, 1343m/o, 19HP, 4WD), Yanmar YM1300D, nr. 08701 (anul 1997, 13HP, 4WD), Kubota B1502D, nr. 50371 (anul 1997, 1451m/o, 15HP, 4WD), Hinomoto E18D, nr. 00265 (anul 1997, 1112m/o, 18HP, 4WD), Mitsubishi D1300, nr. 07407 (anul 1997, 534m/o, 2WD, 13HP), Mitsubishi D2650, nr. 10103 (anul 1997, 1453m/o, 4WD, 16HP), Saton ST2320, nr. 10521 (anul 1997, 1643m/o, 2WD, 23HP) și Mitsubishi D1800, nr. 64831 (anul 1997, 1287m/o, 2WD, 18HP), încasarea în mod

solidar a sumei de 100 000 lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 3-12, vol. I).

În motivarea acțiunii, reclamanta „Santacruz” SRL a relatat că la 18 februarie 2019, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal și Biroului Vamal Centru cu privire la obligarea de a valida declarația vamală și repararea prejudiciului moral, care a fost restituită prin încheierea din 19 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani.

Reclamanta a susținut că în încheierea din 19 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, este indicat că motivul restituirii cererii de chemare în judecată constă în nerespectarea de către reclamantă a procedurii prealabile de soluționare a litigiului, fiind invocate prevederile art. 14 alin. (1) și 15 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Reclamanta a considerat că la emiterea încheierii din 19 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, instanța de judecată nu a ținut cont de art. 3 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, care statuează că obiect al acțiunii în contenciosul administrativ poate fi și nesoluționarea în termenul legal a unei cereri referitoare la un drept recunoscut de lege.

Astfel, reclamanta a evidențiat că în conformitate cu art. 16 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, acțiunea poate fi înaintată nemijlocit instanței de contencios administrativ în cazurile expres prevăzute de lege și în cazurile în care persoana se consideră vătămată într-un drept al său prin nesoluționarea în termen legal ori prin respingerea cererii prealabile privind recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei cauzate.

Reclamanta a declarat că în încheierea din 19 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, este indicat că reclamanta nu a solicitat organului emitent revocarea actului administrativ cu care nu este de acord, și anume a declarației vamale de import definitiv a minitractoarelor, nefiind luat în considerare faptul că prin răspunsul nr. 28/11-779 din 17 ianuarie 2019, Serviciul Vamal a comunicat că cererea reclamantei privind perfectarea documentelor ce țin de vămuirea definitivă a minitractoarelor ridicate anterior în cadrul cauzei penale nu a fost soluționată, termenul de examinare a cererii fiind prelungit.

În această conjunctură, reclamanta a afirmat că Serviciul Vamal și Biroul Vamal Centru nu au emis un act administrativ propriu-zis, ce urma a fi contestat, și nu au soluționat cererea ce ține de un drept legal, refuzând vămuirea minitractoarelor.

Respectiv, reclamanta a invocat că din motiv că până în prezent nu a recepționat un alt răspuns referitor la admiterea sau respingerea cererii privind perfectarea documentelor ce țin de vămuirea definitivă a minitractoarelor ridicate anterior în cadrul cauzei penale, se află în termenul de înaintare repetată a acțiunii în contencios administrativ.

În continuare, reclamanta a relatat că a procurat mai multe minitractoare uzate din Japonia, iar în baza rapoartelor de expertiză a fost stabilit anul producerii, concluzia expertului fiind că anii producerii nu depășeau limita permisă de art. 20 alin. (4) din Codul vamal la data depunerii declarației vamale.

Reclamanta a specificat că marfa respectivă a fost verificată de către organul vamal și plasată în regim de antrepozit vamal la depozitul privat de tip „C” de pe str. Meșterul Manole nr. 5, mun. Chișinău.

Reclamanta a declarat că la 19 septembrie 2016, la acest antrepozit vamal s-au prezentat doi inspectori ai Serviciului Vamal, care au comunicat că inițiază un control de corectitudine a prezentării informațiilor de păstrare a mărfii sub supravegherea

vamală la antrepozitul vamal.

Aici, reclamanta a specificat că la solicitarea inspectorilor, le-au fost prezentate toate documentele cerute, inclusiv registrul de evidență a mărfii aflate la antrepozitul vamal și copiile tuturor documentelor de proveniență a mărfii și plasare a acesteia la antrepozit.

Reclamanta a afirmat că inspectorii au efectuat controlul numeric al mărfii aflate la antrepozit și au verificat datele indicate în registrul de evidență a mărfii aflate la antrepozit, constatând lipsa abaterilor.

În continuare, reclamanta a punctat că la 29 septembrie 2016, a depus declarația vamală de import definitiv și toate documentele de însoțire, și anume facturile fiscale cu indicarea prețului și a defecțiunilor fiecărui minitractor, packing list cu indicii greutății, certificatul de la exportator cu indicii anilor de producere și a orelor de exploatare a tehnicii, certificatul de origine, eliberat de Camera de Comerț și Industrie a Japoniei, cu indicii anilor de producere și a modelelor minitractoarelor importate, și raportul de expertiză al Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova cu obiectivele determinării anilor de producere și a stării tehnice a minitractoarelor importate.

Astfel, reclamanta a notat că declarația vamală a fost validată de către organul vamal, iar reclamanta a transferat la bugetul de stat suma de 50 000 lei pentru plata taxelor.

Reclamanta a menționat că până la încheierea procedurii vamale, colaboratorii Serviciului Vamal au ridicat de la brokerii vamali ai reclamantei toate documentele primare, inclusiv declarațiile vamale, nefiind efectuată validarea electronică a acestora.

Reclamanta a indicat că la 03 octombrie 2016, a fost întocmit un proces-verbal de reținere a mărfurilor și obiectelor aflate sub control vamal, cu interdicția de a ridica marfa consemnată în anexa nr. 1 la procesul-verbal, în cantitate de 36 unități.

Reclamanta a precizat că tot atunci, colaboratorii respectivi au blocat declarațiile introduse în sistemul informațional „Asycuda World”.

Reclamantat a arătat că ulterior, prin răspunsul Serviciului Vamal din 05 ianuarie 2017, a fost informată despre începerea urmăririi penale, dosarul penal aflându-se în gestiunea Direcției urmărire penală a Serviciului Vamal.

Reclamanta a relevat că pe parcursul a 2 ani, reclamantei nu i-a fost atribuită o calitate procesuală în cadrul dosarului penal, iar procesul-verbal din 03 octombrie 2016 de reținere a mărfurilor și obiectelor aflate sub control vamal a făcut imposibilă valorificarea efectivă a minitractoarelor importate.

Reclamanta a evidențiat că ulterior, s-a adresat în instanța de contencios administrativ cu cerere de chemare în judecată cu privire la anularea actelor de reținere a mărfurilor, însă procesul a fost încetat din motiv că actele enunțate nu constituie obiect al acțiunii în contencios administrativ.

Reclamanta a reliefat că plângerile depuse judecătorului de instrucție de asemenea nu s-au soldat cu succes, fiind constatată doar tergiversarea urmăririi penale și stabilit termen pentru încheierea urmăririi penale, care însă a fost depășit cu 11 luni.

Reclamanta a susținut că prin ordonanța din 12 noiembrie 2018 a procurorului în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Ciocana, procesul penal a fost clasat din motivul lipsei elementelor infracțiunii, iar administratorului „Santacruz” SRL i-au fost restituite cele 36 minitractoare ridicate în cadrul urmăririi penale, care au fost recunoscute drept corpuri delictive, fiind transmise spre păstrare provizorie directorului agenției de pază „Vîmpel-Profi” SRL.

Reclamanta a indicat că la 17 decembrie 2018, a depus la Serviciul Vamal cerere

privind vămuirea definitivă a mărfii sechestrate.

Reclamanta a subliniat că toată marfa a fost vămuită, cu excepția a 11 minitractoare, produse în anii 1996-1997, din motiv că acestea au mai mult de 20 de ani, și, drept urmare, ar fi prohibite.

Reclamanta a menționat că acest motiv i-a fost comunicat în formă orală.

Reclamanta a reiterat că prin răspunsul nr. 28/11-779 din 17 ianuarie 2019, Serviciul Vamal i-a comunicat că a fost prelungit termenul de examinare a cererii privind perfectarea documentelor ce țin de vămuirea definitivă a minitractoarelor.

Reclamanta a considerat că organul vamal urma să accepte vămuirea tuturor minitractoarelor, deoarece reclamanta nu are nicio vină că în prezent marfa este prohibită, în condițiile în care la 03 octombrie 2016, data sechestrării mărfii, aceasta avea mai puțin de 20 ani, cu atât mai mult că urmărirea penală a fost pornită în urma acțiunilor angajaților Serviciului Vamal.

Aici, reclamanta a punctat că durata urmăririi penale nu poate fi inclusă în termenul de calculare a vechimii minitractoarelor, or prin ordonanța din 12 noiembrie 2018 a procurorului în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Ciocana, procesul penal a fost clasat din motivul lipsei elementelor infracțiunii.

Reclamanta a evidențiat că pe durata urmăririi penale, pornite ilegal, i s-a cauzat un prejudiciu material imens.

Prin hotărârea din 04 iulie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată înaintată de „Santacruz” SRL. S-a obligat Biroul Vamal Centru să valideze „Santacruz” SRL declarația de import definitiv a minitractoarelor Kubota XB-1DT, nr. 10949 (anul 1997, 847m/o, 4WD, 12HP), Kubota XB-1DT, nr. 51336 (anul 1996, 1347m/o, 4WD, 12HP), Iseki TU1400F, nr. 03146 (anul 1997, 937m/o, 14HP, 4WD), Iseki TU1901F, nr. 00071 (anul 1997, 1343m/o, 19HP, 4WD), Yanmar YM1300D, nr. 08701 (anul 1997, 13HP, 4WD), Kubota B1502D, nr. 50371 (anul 1997, 1451m/o, 15HP, 4WD), Hinomoto E18D, nr. 00265 (anul 1997, 1112m/o, 18HP, 4WD), Mitsubishi D1300, nr. 07407 (anul 1997, 534m/o, 2WD, 13HP), Mitsubishi D2650, nr. 10103 (anul 1997, 1453m/o, 4WD, 16HP), Saton ST2320, nr. 10521 (anul 1997, 1643m/o, 2WD, 23HP) și Mitsubishi D1800, nr. 64831 (anul 1997, 1287m/o, 2WD, 18HP). În rest, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de „Santacruz” SRL (f.d. 158-162, vol. I).

La 12 iulie 2019, Biroul Vamal Centru a depus apel împotriva hotărârii din 04 iulie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani (f.d. 157, vol. I).

Prin decizia din 20 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost casată hotărârea din 04 iulie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, și pronunțată o nouă decizie, prin care a fost declarată inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ intentată de „Santacruz” SRL împotriva Serviciului Vamal și Biroului Vamal Centru (f.d. 236-241, vol. I).

La 26 noiembrie 2019, „Santacruz” SRL a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 20 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și menținerea hotărârii din 04 iulie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani (f.d. 247-255, vol. I).

La 24 ianuarie 2020, recurenta „Santacruz” SRL a depus motivarea recursului împotriva deciziei din 20 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, cu aceleași solicitări (f.d. 4-7, vol. II).

În motivarea recursului, recurenta „Santacruz” SRL a susținut că procedura administrativă aferentă importului de minitractoare a fost inițiată anterior sechestrării

și ridicării acestora, or potrivit art. 1 pct. 5) din Codul vamal, trecerea frontierei vamale este introducerea și scoaterea de pe teritoriul vamal al Republicii Moldova de mărfuri și mijloace de transport, inclusiv prin expedieri poștale internaționale, prin conducte și prin linii de transport electric. Acțiunile menționate prevăd: - în cazul scoaterii de mărfuri și mijloace de transport de pe teritoriul vamal al Republicii Moldova sau în cazul introducerii lor pe teritoriul antrepozitelor vamale de pe cealaltă parte a teritoriului vamal al Republicii Moldova, depunerea declarației vamale sau efectuarea altor operațiuni vamale denotă intenția de a introduce sau scoate mărfuri și mijloace de transport.

Recurenta a evidențiat că nu are nicio vină că în prezent marfa este prohibită, în condițiile în care la 03 octombrie 2016, data sechestrării mărfii, aceasta avea mai puțin de 20 ani, cu atât mai mult că urmărirea penală a fost pornită în urma acțiunilor angajaților Serviciului Vamal.

Recurenta a notat că după clasarea procesului penal și restituirea minitractoarelor, organul vamal urma să continue procedurile administrative suspendate prin propriile măsuri restrictive, și anume să finalizeze procedura de import a minitractoarelor.

Astfel, recurenta consideră că în contradicție cu concluzia instanței de apel, termenul de înaintare a prezentei acțiuni nu poate fi determinat din data de 17 decembrie 2018, în condițiile în care cererea din 17 decembrie 2018 a fost înaintată cu scopul emiterii unui act administrativ individual favorabil în baza unei proceduri administrative inițiate anterior clasării procesului penal și restituirii minitractoarelor.

Recurenta a declarat că organul vamal avea obligația, rezultată din prevederile art. 81 alin. (4) din Codul administrativ, de a relua procedura întreruptă/suspendată prin procesul penal pe care l-a inițiat.

Recurenta a mai menționat că în conformitate cu art. 127 alin. (8) din Codul vamal, în cazul mărfurilor reținute de organul vamal, achitarea obligației vamale se suspendă până la stabilirea definitivă a regimului juridic al acestor mărfuri.

Recurenta a indicat că analogic urmează a fi tratată și situația sa, în caz contrar fiind creat un dezechilibru între drepturile importatorului și cele ale statului.

La 27 ianuarie 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților Serviciul Vamal și Biroul Vamal Centru copia motivării recursului depuse de „Santacruz” SRL împotriva deciziei din 20 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 8, vol. II).

La 07 februarie 2020, intimatul Biroul Vamal Centru a prezentat referință la recursul depus de „Santacruz” SRL, solicitând declararea acestuia ca inadmisibil (f.d. 13-15, vol. II).

Intimatul Serviciul Vamal nu și-a valorificat dreptul de a prezenta referință la recursul depus de „Santacruz” SRL, deși după cum rezultă din avizul de primire anexat la materialele cauzei, a recepționat copia motivării recursului depuse de „Santacruz” SRL, la data de 30 ianuarie 2020 (f.d. 9, vol. II).

La 24 februarie 2020, recurenta „Santacruz” SRL a depus supliment la motivarea recursului, cu aceleași solicitări (f.d. 17-19, vol. II).

În motivarea acestui supliment, recurenta „Santacruz” SRL a evidențiat existența prejudiciului material în sumă de 1 470 647 lei, care i-a fost cauzat ca efect al sechestrării mărfii în cauză.

Intimații Serviciul Vamal și Biroul Vamal Centru nu și-au valorificat dreptul de a prezenta referință la suplimentul la motivarea recursului depus de „Santacruz” SRL, deși după cum rezultă din avizele de primire anexate la materialele cauzei, au

recepționat copia suplimentului la motivarea recursului depus de „Santacruz” SRL, la data de 28 februarie 2020 (f.d. 27-28, vol. II).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova. În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale. Decizia instanței de apel a fost pronunțată după intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Prin urmare, legalitatea procedurilor care au urmat după punerea în aplicare a Codului administrativ se va verifica prin prisma Codului administrativ.

Potrivit art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

După cum rezultă din materialele cauzei, și anume din avizul de primire nr. DS2035628294AS, recurenta „Santacruz” SRL a recepționat copia deciziei motivate din 20 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău la data de 10 ianuarie 2020 (f.d. 255¹, vol. I).

Astfel, luând în considerare că recurenta „Santacruz” SRL a depus recurs motivat împotriva deciziei din 20 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău la data de 24 ianuarie 2020, completul ajunge la concluzia că recurenta „Santacruz” SRL s-a conformat prevederilor legale, încadrându-se în termenul de depunere a recursului prevăzut de art. 245 alin. (1) din Codul administrativ.

Prin încheierea din 26 februarie 2020 a Curții Supreme de Justiție, a fost fixată examinarea recursului depus de „Santacruz” SRL în complet de 5 judecători (f.d. 26, vol. II).

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul depus de „Santacruz” SRL, de a casa decizia din 20 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și de a restitui cauza spre rejudecare Curții de Apel Chișinău, din următoarele raționamente.

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

În speță, completul nu consideră oportun de a cita participanții la proces și reprezentanții acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurente „Santacruz” SRL au fost expuse cu suficientă claritate.

Conform art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu

poate adopta o soluție finală în acest caz.

Din materialele cauzei, și anume din declarația primară și cele complementare, completul reține că în anul 2016, „Santacruz” SRL a cumpărat din Japonia mai multe minitractoare uzate, acestea fiind plasate sub regim de antrepozit vamal, și anume la depozitul vamal privat de tip „C” de pe str. Meșterul Manole nr. 5, mun. Chișinău (f.d. 55-73, vol. I).

Art. 1 pct. 5) din Codul vamal prevede că trecerea frontierei vamale este introducerea și scoaterea de pe teritoriul vamal al Republicii Moldova de mărfuri și mijloace de transport, inclusiv prin expedieri poștale internaționale, prin conducte și prin linii de transport electric. Acțiunile menționate prevăd: - în cazul scoaterii de mărfuri și mijloace de transport de pe teritoriul vamal al Republicii Moldova sau în cazul introducerii lor pe teritoriul antrepozitelor vamale de pe cealaltă parte a teritoriului vamal al Republicii Moldova, depunerea declarației vamale sau efectuarea altor operațiuni vamale denotă intenția de a introduce sau scoate mărfuri și mijloace de transport.

Iar, în conformitate cu art. 23 alin. (1) pct. 2) lit. b) din Codul vamal, regimul de antrepozit vamal reprezintă o formă a regimului vamal, și anume a regimului vamal suspensiv.

În acest fel, completul relevă că în anul 2016, „Santacruz” SRL și-a manifestat intenția de a introduce pe teritoriul vamal al Republicii Moldova minitractoarele respective.

În continuare, completul notează că la 03 octombrie 2016, colaboratorul Serviciului Vamal a întocmit un proces-verbal de reținere a mărfurilor și obiectelor aflate sub control vamal, cu interdicția de a ridica marfa consemnată în anexa nr. 1 la procesul-verbal, în cantitate de 36 de minitractoare (f.d. 15-16, vol. I).

Prin ordonanța din 23 decembrie 2016 a ofițerului de urmărire penală al Direcției Urmărire Penală a Serviciului Vamal, a fost începută urmărirea penală în baza elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 248 alin. (5) lit. b) și d) din Codul penal, pe faptul trecerii peste frontiera vamală a Republicii Moldova a mărfurilor în proporții deosebit de mari, săvârșită prin folosirea frauduloasă a documentelor de identificare vamală de către două sau mai multe persoane (f.d. 18, vol. I).

Prin ordonanța din 27 februarie 2017 a ofițerului de urmărire penală al Direcției Urmărire Penală a Serviciului Vamal, a fost dispusă efectuarea ridicării de la titularul antrepozitului vamal privat de tip „C” de pe str. Meșterul Manole nr. 5, mun. Chișinău, a celor 36 de minitractoare (f.d. 19, vol. I).

Respectiv, prin procesul-verbal de ridicare din 27 februarie 2017, întocmit de ofițerul de urmărire penală al Direcției Urmărire Penală a Serviciului Vamal, au fost ridicate aceste 36 de minitractoare (f.d. 17, vol. I).

Însă, prin ordonanța din 12 noiembrie 2018 a procurorului în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Ciocana, procesul penal a fost clasat din motivul lipsei elementelor infracțiunii, iar administratorului „Santacruz” SRL i-au fost restituite cele 36 minitractoare ridicate în cadrul urmăririi penale, care au fost recunoscute drept corpuri delictive, fiind transmise spre păstrare provizorie directorului agenției de pază „Vîmpel-Profi” SRL (f.d. 23-27, vol. I).

Corespunzător, la 17 decembrie 2018, „Santacruz” SRL a depus la Serviciul Vamal cerere privind perfectarea documentelor ce țin de vămuirea definitivă a minitractoarelor sechestrate în cadrul procesului penal (f.d. 21, vol. I).

Prin răspunsul nr. 28/11-779 din 17 ianuarie 2019, Serviciul Vamal i-a comunicat „Santacruz” SRL că a fost prelungit termenul de examinare a cererii privind

perfectarea documentelor ce țin de vămuirea definitivă a minitractoarelor (f.d. 28, vol. I).

Iar ulterior, după cum rezultă din explicațiile părților, toată marfa a fost vămuită, cu excepția a 11 minitractoare, produse în anii 1996-1997, din motiv că acestea au mai mult de 20 de ani, și, drept urmare, ar fi prohibite.

Astfel, la 11 martie 2019, „Santacruz” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal și Biroului Vamal Centru cu privire la recunoașterea ca neîntemeiată a nesoluționării de către Serviciul Vamal și Biroul Vamal Centru a cererii privind perfectarea documentelor ce țin de vămuirea definitivă a minitractoarelor ridicate în cadrul cauzei penale nr. 2016869223 și restituite în baza ordonanței din 12 noiembrie 2018 a procurorului în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Ciocana, obligarea Serviciului Vamal și Biroului Vamal Centru de a valida declarația vamală de import definitiv a minitractoarelor Kubota XB-1DT, nr. 10949 (anul 1997, 847m/o, 4WD, 12HP), Kubota XB-1DT, nr. 51336 (anul 1996, 1347m/o, 4WD, 12HP), Iseki TU1400F, nr. 03146 (anul 1997, 937m/o, 14HP, 4WD), Iseki TU1901F, nr. 00071 (anul 1997, 1343m/o, 19HP, 4WD), Yanmar YM1300D, nr. 08701 (anul 1997, 13HP, 4WD), Kubota B1502D, nr. 50371 (anul 1997, 1451m/o, 15HP, 4WD), Hinomoto E18D, nr. 00265 (anul 1997, 1112m/o, 18HP, 4WD), Mitsubishi D1300, nr. 07407 (anul 1997, 534m/o, 2WD, 13HP), Mitsubishi D2650, nr. 10103 (anul 1997, 1453m/o, 4WD, 16HP), Saton ST2320, nr. 10521 (anul 1997, 1643m/o, 2WD, 23HP) și Mitsubishi D1800, nr. 64831 (anul 1997, 1287m/o, 2WD, 18HP), încasarea în mod solidar a sumei de 100 000 lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 3-12, vol. I).

Prin hotărârea din 04 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată înaintată de „Santacruz” SRL. S-a obligat Biroul Vamal Centru să valideze „Santacruz” SRL declarația de import definitiv a minitractoarelor Kubota XB-1DT, nr. 10949 (anul 1997, 847m/o, 4WD, 12HP), Kubota XB-1DT, nr. 51336 (anul 1996, 1347m/o, 4WD, 12HP), Iseki TU1400F, nr. 03146 (anul 1997, 937m/o, 14HP, 4WD), Iseki TU1901F, nr. 00071 (anul 1997, 1343m/o, 19HP, 4WD), Yanmar YM1300D, nr. 08701 (anul 1997, 13HP, 4WD), Kubota B1502D, nr. 50371 (anul 1997, 1451m/o, 15HP, 4WD), Hinomoto E18D, nr. 00265 (anul 1997, 1112m/o, 18HP, 4WD), Mitsubishi D1300, nr. 07407 (anul 1997, 534m/o, 2WD, 13HP), Mitsubishi D2650, nr. 10103 (anul 1997, 1453m/o, 4WD, 16HP), Saton ST2320, nr. 10521 (anul 1997, 1643m/o, 2WD, 23HP) și Mitsubishi D1800, nr. 64831 (anul 1997, 1287m/o, 2WD, 18HP). În rest, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de „Santacruz” SRL (f.d. 158-162, vol. I).

Prin decizia din 20 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost casată hotărârea din 04 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, și pronunțată o nouă decizie, prin care a fost declarată inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ intentată de „Santacruz” SRL împotriva Serviciului Vamal și Biroului Vamal Centru (f.d. 236-241, vol. I).

În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că din prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, rezultă că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Astfel, instanța de apel a indicat că în conformitate cu art. 219 alin. (1) din Codul administrativ, este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Totodată, instanța de apel a menționat că, conform art. 207 alin. (1) din Codul administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ.

Respectiv, instanța de apel a concluzionat că prezenta acțiune în contencios administrativ este inadmisibilă în temeiul art. 207 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, deoarece a fost înaintată la 11 martie 2019, pe când termenul de adresare în instanța de contencios administrativ a expirat la 15 februarie 2019, adică în 30 de zile de la data expirării termenului legal pentru soluționarea de către organul vamal a cererii „Santacruz” SRL din 17 decembrie 2018, ce ține de vămuirea definitivă a minitractoarelor ridicate în cadrul cauzei penale nr. 2016869223.

În succesiunea celor relatate, completul consideră că soluția instanței de apel nu corespunde cerințelor de legalitate a unui act judecătoresc, din următoarele raționamente.

După cum a fost menționat anterior, încă în anul 2016, prin depunerea declarațiilor vamale, „Santacruz” SRL și-a manifestat intenția de a introduce pe teritoriul vamal al Republicii Moldova minitractoarele Kubota XB-1DT, nr. 10949 (anul 1997, 847m/o, 4WD, 12HP), Kubota XB-1DT, nr. 51336 (anul 1996, 1347m/o, 4WD, 12HP), Iseki TU1400F, nr. 03146 (anul 1997, 937m/o, 14HP, 4WD), Iseki TU1901F, nr. 00071 (anul 1997, 1343m/o, 19HP, 4WD), Yanmar YM1300D, nr. 08701 (anul 1997, 13HP, 4WD), Kubota B1502D, nr. 50371 (anul 1997, 1451m/o, 15HP, 4WD), Hinomoto E18D, nr. 00265 (anul 1997, 1112m/o, 18HP, 4WD), Mitsubishi D1300, nr. 07407 (anul 1997, 534m/o, 2WD, 13HP), Mitsubishi D2650, nr. 10103 (anul 1997, 1453m/o, 4WD, 16HP), Saton ST2320, nr. 10521 (anul 1997, 1643m/o, 2WD, 23HP) și Mitsubishi D1800, nr. 64831 (anul 1997, 1287m/o, 2WD, 18HP).

Astfel, completul reține că în anul 2016, a fost inițiată procedura de vămuire definitivă a acestor 11 minitractoare, „Santacruz” SRL urmărind scopul ca organul vamal să emită un act administrativ în acest sens.

Conform art. 127 alin. (8) din Codul vamal, în cazul mărfurilor reținute de organul vamal, achitarea obligației vamale se suspendă până la stabilirea definitivă a regimului juridic al acestor mărfuri.

Corespunzător, reținerea de către organul vamal a minitractoarelor nominalizate în cadrul unui proces penal a avut drept consecință suspendarea obligației organului vamal de a stabili definitiv regimul juridic al minitractoarelor reținute, adică de a examina solicitarea „Santacruz” SRL, depusă în anul 2016, privind vămuirea definitivă a minitractoarelor.

Iar, după emiterea ordonanței din 12 noiembrie 2018 a procurorului în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Ciocana, privind clasarea procesului penal, organul vamal urmă să reia din oficiu examinarea solicitării „Santacruz” SRL, depuse în anul 2016, privind vămuirea definitivă a minitractoarelor.

Așadar, cererea pe care „Santacruz” SRL a depus-o la 17 decembrie 2018, privind perfectarea documentelor ce țin de vămuirea definitivă a minitractoarelor sechestrate în cadrul procesului penal, nu constituie o cerere nouă, ci o continuitate a procedurii vamale inițiate în anul 2016, „Santacruz” SRL doar reiterându-și, în acest mod, intenția de a introduce minitractoarele pe teritoriul vamal al Republicii Moldova.

Drept urmare, completul relevă că instanța de apel eronat a calificat cererea „Santacruz” SRL din 17 decembrie 2018 ca fiind o cerere nouă, de recunoaștere a dreptului pretins, nesoluționarea căreia în termen de 30 de zile, adică până la data de 16 ianuarie 2019, ar fi declanșat, în temeiul art. 17 alin. (1) lit. b) și alin. (4) din Legea

contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, curgerea termenului de prescripție de adresare în instanța de contencios administrativ.

Mai mult, prin răspunsul Serviciului Vamal nr. 28/11-179 din 17 ianuarie 2019, „Santacruz” SRL i-a fost comunicat că termenul de examinare a cererii sale a fost prelungit (f.d. 28, vol. I).

Deci, este greșită concluzia instanței de apel privind inadmisibilitatea cererii de chemare în judecată înaintate de „Santacruz” SRL împotriva Serviciului Vamal și Biroului Vamal Centru, ca fiind depuse după expirarea termenului de prescripție.

În altă ordine de idei, completul observă că instanța de apel a invocat din oficiu acest temei de inadmisibilitate a cererii de chemare în judecată înaintate de „Santacruz” SRL împotriva Serviciului Vamal și Biroului Vamal Centru, deși nu avea dreptul respectiv.

Iar, în conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

În context, completul decelează că în privința procedurilor de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a Codului administrativ, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări, cu excepția condițiilor de admisibilitate a acțiunilor în contencios administrativ, care vor fi guvernate de prevederile valabile până la intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Or, Serviciul Vamal și Biroul Vamal Centru nu au invocat niciodată pe parcursul examinării cauzei de către instanțele ierarhic inferioare inadmisibilitatea cererii de chemare în judecată înaintate de „Santacruz” SRL împotriva Serviciului Vamal și Biroului Vamal Centru, ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție.

Astfel, luând în considerare că „Santacruz” SRL a depus prezenta cerere de chemare în judecată la data de 11 martie 2019, adică până la intrarea în vigoare a Codului administrativ, completul relevă că instanța de apel nu trebuia să aplice prevederile art. 207 alin. (1) din Codul administrativ, care menționează obligația instanței de a verifica din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ, ci să se conducă de prevederile Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, care instituia principiul ca instanța să nu poată din oficiu să respingă ca prescrisă cererea de chemare în judecată.

Sintetizând cele expuse, completul notează că erorile admise de instanța de apel se rezumă la aplicarea eronată a prevederilor art. 17 alin. (1) lit. b) și alin. (4) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 și la aplicarea prevederilor art. 207 alin. (1) din Codul administrativ, deși acestea nu urmau a fi aplicate, erori care au dus la soluționarea greșită a cauzei.

Completul relevă că în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, instanța de recurs nu poate adopta o soluție finală în acest caz, deoarece instanța de apel nu a examinat fondul prezentului litigiu de contencios administrativ.

Or, recursul în Secțiunea a II-a reprezintă un mijloc de reparare a erorilor de drept admise de instanțele ierarhic inferioare, nefiind o cale de atac de reformare.

Iar, dacă decizia recurată nu este întemeiată pe o activitate efectivă de judecată, nefiind examinat fondul cauzei, instanța de recurs nu poate suplini în totalitate instanța de apel în examinarea fondului cauzei, deoarece în acest caz s-ar încălca dreptul părților

la un proces echitabil, garantat de art. 6 alin. (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Din considerentele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul depus de „Santacruz” SRL, de a casa decizia din 20 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și de a restitui cauza spre rejudecare Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. d) și 258 alin. (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de „Santacruz” SRL.

Se casează decizia din 20 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de „Santacruz” SRL împotriva Serviciului Vamal și Biroului Vamal Centru cu privire la recunoașterea ca neîntemeiată a nesoluționării în termenul legal a cererii prealabile, obligarea de a emite actul administrativ, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată, și se restituie cauza spre rejudecare Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh

Iurie Bejenaru

Nina Vascan